

Larvens ekskrementer holder sammen på kronbladene, så de danner en 'hætte'. Blomsterne åbner sig aldrig men bliver brune og sidder til efter blomstring.
Foto: Magnus Gammelgaard, plantesygdomme.dk

Lille bille - stor skade

Har man først én gang stiftet bekendtskab med æblesnudebiller, får man respekt for, hvor meget den kan ødelægge. De seneste par år er den blevet mere udbredt herhjemme

✍ Maya Bojesen,
HortiAdvice og Matty Polfliet,
Fruitconsult,
myb@hortiadvic.dk

📷 Maya Bojesen og
Magnus Gammelgaard,
plantesygdomme.dk

Det bliver tit sagt, at æblesnudebiller blot hjælper med at udtynde. Med denne tilgang kan æblesnudebiller imidlertid opformere sig og på et tidspunkt føre til særdeles betydelig udbyttereduktion og misdannede frugter. I litteraturen findes kilder, som nævner 90-100 procent skade. I Holland blev der i 2023 set op til 80-90 procent udbyttereduktion som følge af angreb af æblesnudebiller.

Overvintring

Den voksne æblesnudebille, *Anthonomus pomorum*, er 3,5-6 mm lang med et karakteristisk V på ryggen. Den overvintrer som voksen bille alle steder, hvor den kan finde

skjul: Sprækker i bark, under grenstykker på jorden, i små hulrum i opbindingsmateriale og støttesystem. Selvom æble er dens primære værtsplante, kan den overvintrere på andre træer, hvor den kan finde skjulested. Pæretræer, læhegn og skov i nærheden kan fungere som overvintringssted.

Tidligt forår

Sidst på vinteren kommer de voksne frem fra overvintring og søger mod deres foretrukne værtsplante. De bliver aktive, når temperaturen kommer over 10-12°C. De kan komme frem allerede før knopbrydning, og så tidligt som ved knopbrydning kan de begynde at optage næring fra knopperne.

Efter parring stikker hunnen hul og lægger æg i hver enkelt blomsterknop. Nogle gange vil man før blomstring kunne se små huller i rosetbladene: Det er der, hvor hun-

Den voksne æblesnudebille, der er 3,5-6 mm lang, kendes på sit karakteristiske V på ryggen.

Under kronbladene findes en gul larve. Den har spist støvdragere og griffel. Uden bestøvning og befrugtning kan der ikke blive sat frugt.

nen har stukket igennem, da hun lagde æg. Hver hun kan lægge op til 40-50 æg.

Ny generation

Omkring 10 dage senere klækker æggene. Larverne spiser støvdragere og griffel og spiser også af kronbladene. Efter en måneds tid forpupper larverne sig under kronbladene. Et par uger senere kommer de frem som voksne, der spiser af æbletræernes blade i nogle uger, før de søger til deres overvintringssteder. De kan også spise af frugterne, mens de er små, hvilket resulterer i forkorkede pletter på frugten ved høst.

Massefangst

En metode til at reducere populationen består i at lave kunstige overvintringssteder i form af små bundter af opbindingsmateriale, som hænges op i plantagen i maj-juni. Billerne vil så opsoge materialet for overvintring. Bundterne tages ned om vinteren og behandles, så billerne destrueres. Nyere undersøgelser har imidlertid vist, at billen kan overvintr i stort antal i blandt andet bambusstokke, der bruges i støttesystemet. Så effektiviteten af denne metode afhænger af, hvad billen ellers har af overvintringsmuligheder.

Et genopstået problem

Historisk set var æblesnudebillerne en alvorlig skadevolder før udviklingen af bredspektrede insekticider. Efter at brugen af selektive og skånsomme bekæmpelsesmetoder har vundet frem, er æblesnudebillerne igen blevet et problem. Før der var insekticider til rådighed, var

Nogle gange udvikler blomsten sig alligevel til frugt. Den bliver fladtrykt med karakteristisk misformning omkring blomsten.

frostskaede en af de faktorer, der kunne påvirke populationen af æblesnudebiller. Ved omfattende frostskaede er der kun få blomster, som larverne kan udvikle sig i, og der bliver nedgang i populationen. I konventionel produktion er Lamdex godkendt til bekæmpelse af æblesnudebiller. I økologisk produktion er Spruzit Neu godkendt til bekæmpelse af æblesnudebiller. Behandlingen skal ske, når den voksne bille lægger æg. I praksis kan det være svært at bestemme, hvornår det præcist er. Det sikreste er at holde øje med temperaturen, knoppernes udviklingstrin og tage bankeprøver. En pegepind for at tage bankeprøver er på den første lune dag i marts, når temperaturen kommer over 10°C.

Fruitweb

I simuleringsprogrammet Fruitweb ligger en model for æblesnudebillens opsøgning af sin værtsplante om foråret. Modellen er ikke valideret under danske forhold. Det første, der varsles, er, hvornår de allerførste biller kan forventes ved en bankeprøve. I 2023 var det ifølge Fruitweb i februar. Det næste er, hvornår der kan forventes flere biller i træerne. I 2023 var dette ifølge programmet i sidste halvdel af marts til begyndelsen af april. Modellen udpeger dage med potentielt mange biller, men kommer ikke med anbefaling til behandlingstidspunkt.

Hvis de voksne æblesnudebiller fra den nye generation spiser af frugterne lige efter blomstring, udvikles forkorkede pletter.

Præference for sorter

Ligesom for andre skadevoldere har æblesnudebillerne sandsynligvis sortspræferencer. Dette kommer igen an på blomstringstidspunkt og træernes alder. Træer med ru eller sprækket bark, som giver gode overvintringsmuligheder, vil være steder, hvor billen trives. Også æbletræer, som står i nærheden af læhegn og lignende, kan blive hårdt angrebet. Æblesnudebillerne kan også angribe pærer, men der ses langt fra så stor skade som i æbler.

Udtynder ikke bare

Da æblesnudebillerne reducerer mængden af blomster og kan sammenlignes med hård udtynding, vil træet som regel sætte mange blomster til året efter. Ifølge nogle kilder er behovet for bekæmpelse mindre, hvis der er mange blomster, da angreb af æblesnudebillerne så kan betragtes som en udtynding. Dette er imidlertid en risikabel strategi. Set fra billens vinkel er det blot en fordel med mange blomster, som den kan lægge æg i og derved opformere sig. Det er i stedet mængden af biller, som er afgørende for, om der skal sættes ind med bekæmpelse. Har man et år opdaget omfattende skade, bør der absolut sættes ind med bekæmpelse det efterfølgende år – også selv om der er mange blomster. ■